

SKRB ZA OTROKE PO RAZVEZI V LUČI BOŽJE BESEDE II.

Pripravil: p. Viljem LOVŠE

1.2 Odziv predšolskih otrok

Pri predšolskih otrocih se zdi, da so slabo novico dobro sprejeli. To se nam zdi zato, ker še niso razumeli, kaj se v resnici dogaja. Potem ko se ločitev zgodi, pa otrok ugotavlja, da drugi od staršev ne prihaja več domov. Prvi odziv na to je strah, ali bo zanj skrbel eden ali oba. Otroku lahko postane zadirčen, se regresivno zateka v sesanje palca in močenje postelje.

Linda Jacobs pravi: "Starši morajo otroka pomiriti, da je varen, in mu pogosto govoriti. Razlagati mu morajo, kaj se dogaja in kaj se bo zgodilo. Otroku ne potrebuje vseh čudnih podrobnosti težav odraslih.

Potrebuje pa zagotovilo, da bo eden od staršev z njim in da bo poskrbel zanj."

Če imate otroka v vrtcu, se potrudite, da pridete ponj vsak dan ob istem času. Majhni otroci čutijo, kdaj nastopi ta čas. Če zamujate, jih bo skrbelo, ali se boste sploh vrnili. Otroku začne izgubljati zaupanje, če ste netočni ter se ne držite svojih obljub in urnikov.

Ne bojte se vpliva, ki ga bo imela ločitev na vašega otroka. Bog noče, da ste ves čas zaskrbljeni in tesnobni. Ne pozabite, da Bog iz strašnih in nemogočih dogodkov (kakršna je ločitev) lahko naredi nekaj dobrega za vse, ki so vpleteni. Delajte modre in vsakdanje praktične korake, da boste svojemu predšolskemu otroku pomagali prebresti to težko dogajanje.

»Ne bojte se torej! Poskrbel bom za vas in za vaše otroke.« Tako jih je tolažil in jim govoril na srce. (1 Mz 50,21)

Dobri Jezus, nauči me, da ti bom zaupal. Vem, da je ločitev lahko zelo škodljiva za moje otroke. A vem tudi, da ti lahko zaupam in se v tvoji moči naučim poskrbeti za te male in dragocene brate in sestre. Vodi me v tvojem zaupanju. Amen.

1.3 Odziv od 5. do 8. leta starosti

Otroci med petim in osmim letom lahko ob ločitvi svojih staršev doživljajo veliko tesnobe in nemira.

Nimajo še izkušnje in miselnih sposobnosti za razumevanje, da bo poskrbljeno zanje in da bo šlo življenje naprej. Strah pred neznanim je zanje res velik in grozljiv. Skrbi jih, ali bo drugi roditelj tudi odšel. Otroke te starosti je treba pomiriti, da so varni in da se jim ne bo nič zgodilo.

Ko so otroci čustveno preobremenjeni, v šoli težko delajo. Lahko imajo težave z zbranstvijo in sprejemanjem znanja. Posledice se čutijo pri uspehu in vedenju v šoli. Možne težave v razredu so:

- * zlahka se raztresejo,
- * hitro izgubijo pogum in se zagrenijo,
- * so preutrujeni in v razredu spijo,
- * na igrišču se obnašajo nasilno,
- * izživljajo se nad sošolci,
- * svojo jezo in bolečino izražajo z besedami nad sošolci in učitelji,
- * preobčutljivi so za vsako opazko sošolcev ali učiteljev,
- * težko se zberejo,
- * imajo nizke ocene ali ne izdelajo razreda.

Pomembno je, da se mati/oče pogovori z učiteljem in se zaveda dogajanja v razredu. Če vam tisto, kar slišite, jemlje pogum, se ne zaprite. Sodelujte z učiteljem in skupaj poskušajte najbolje odgovoriti na potrebe vašega otroka, ki preživlja težke čase.

Gospod varuje tujce, podpira siroto in vdovo, pot krivičnikov pa izkrivlja. (Ps 146,9)

Gospod Bog, nisem se zavedal, da bi se moj otrok lahko srečal s takšnimi težavami. Hvala ti, ker naju boš skozi vse to dogajanje podpiral. Pomagaj mi, da si vzamem čas za reden stik s šolo in učitelji. Amen.

1.4 Odziv od 9. do 12. leta starosti

Otroci od devetega do dvanajstega leta trpijo široko paleto posledic. Ena najbolj uničevalnih je nizko samospoštovanje.

"To so leta, v katerih poskušajo določiti, kdo so," pravi dr. Bob Barnes. Za razvoj samospoštovanja je to kritično obdobje. V tem času odkrivajo svojo vrednost. Za ločitev začnejo iskati krivca.

Lahko se začnejo obnašati na način, ki ni primeren njihovi starosti. Deček, ki še ni najstnik, se začne obnašati kot odrasel moški, ki mora skrbeti za hišo. Deklica pa se oddalji od matere in se začne prezgodaj spolno udeleževati.

To so leta sanj. Otroku sanja, da se bo drugi roditelj nekega dne vrnil. Razmišlja, kako bi to lahko pospešil in uresničil. V teh letih otroci hočejo živeti z drugim od staršev. Delno zato, da bi videli, ali bi jih ta vzel k sebi, delno zato, da bi sprožili odziv roditelja, pri katerem živijo.

Morda v kakšnem od omenjenih vedenj najdete tudi svojega otroka. Vztrajajte v ljubezni do njega, posvečajte mu svoj čas in pozornost. Preden se odzovete na stvari, ki jih govori in počne, premislite, kaj ga je gnalo v to in kakšni strahovi ga tarejo. Prisluhnite mu. Vi ste njegov vzor, kako je mogoče ljubiti, odpustiti in računati na Boga v trenutkih, ko je življenje težko. Bog je nenehna navzočnost in moč za vas in vaše otroke.

Zato smo lahko pogumni in govorimo: Gospod je moj pomočnik, ne bom se bal; kaj mi more storiti človek? (Heb 13,6)

Gospod Bog, če bomo jaz in moji otroci hodili po tvoji poti, bomo iz tega procesa izšli ozdravljeni in celoviti. Vodi nas na vsakem koraku naše poti. Amen.

1.5 Odziv najstnikov

"Ko sem se ločila, sem imela tri najstnike: štirinajst, šestnajst in osemnajst let stare," pravi Katja.

"Eden je bil zelo jezen. Drugi je padel v depresijo. Dekletu pa je udarilo na obnašanje. Vsak se je z ločitvijo spoprijel drugače."

Najstnike ločitev lahko globoko prizadene. Nekateri starši mislijo, da so ti njihovi otroci že dovolj veliki in razumejo dogajanje. Zdi se jim, da se z ločitvijo spoprijemajo brez večjih težav. Naj vas takšne misli ne zavajajo. Vzemite si čas za reden in pošten pogovor s svojimi otroki.

Prostor za pogovor z njimi naj bo brez motenj, miren. Najstnik bo takoj vedel, če nanj ne boste v celoti pozorni. Lahko vam zameri. V varnem okolju naj se počuti dovolj gotov, da lahko izpove svoje strahove, bolečine in razočaranja, ki bi jih drugače nosil v sebi ali bi prišli na dan kot hudournik jeznih besed.

Zavedajte se, kaj se dogaja znotraj vaših otrok. Ne delajte prezgodnjih sklepov iz tega, kar je videti navzven ali iz njihovih prvih odgovorov na vaša vprašanja.

Če se vam nočejo odpreti, jih spodbudite, da se pogovorijo z nekom tretjim, z nekom, ki mu zaupate, da jim bo svetoval z ljubeznijo in prav. Izrazite jim svoje upanje, da bodo počasi lahko spregovorili tudi z vami.

Nadaljujte osebna srečanja iz oči v oči in gradite odnos z njimi.

Bodite krepki in pogumni, ne bojte se in ne trepetajte pred njimi! Kajti Gospod, tvoj Bog, hodi s teboj; ne bo te pustil samega in ne bo te zapustil. (5 Mz 31,6)

Dragi Bog, težko je ostati brez jeze ali bolečine, ko so otroci do mene neprijazni, me zavračajo in se mi nočejo odpreti. Vesel sem, ker vem, da ti hodiš z menoj, da me ne boš pustil samega in me ne zapustil.

Hvala ti, Gospod. Amen.

1.6 Odziv otrok po 20. letu starosti

Bogdanovi otroci so bili v srednji šoli, ko sta se z ženo ločila. Po ločitvi je šel živeti daleč stran od njih. A z otroki je bil v nenehnem stiku. Vsak dan je molil zanje in skrbel, da so imeli dovolj za preživetje. "Čas po srednji šoli je bil za otroke pomembno življenjsko obdobje," pravi Bogdan. "V tem času so bili telesno ločeni od obeh staršev in njihovih domov. Začeli so si ustvarjati svoj lastni življenjski slog in lastni sistem vrednot. Takrat so prišli do Kristusa. Iskali so smisel vsega, kar se je zgodilo."

"Spominjam se, kako sem se nekega pomladnega večera sprehajal s svojo najstarejšo hčerko. Odprla mi je svoje srce in povedala, kako razume dogajanje zaradi ločitve." Tudi sin in druga hči sta se lahko z njim odkrito pogovarjala o tem.

"V zadnjih najstniških letih, na začetku dvajsetih, so otroci začeli doumevati in sprejemati, kar se je zgodilo ob ločitvi," pravi Bogdan. "Roditelj mora potrpežljivo čakati in biti pripravljen, da otrokom pomaga pri lastni predelavi dogajanja. To pripomore, da svojemu življenju dajo smer in zaživijo ustvarjalno."

Bog ljubi tvoje otroke bolj, kakor jih ljubiš sam! Ne bo jih pustil na cedilu, ne njih ne tebe.

Gospod, tvoj Bog, bo obrezal tvoje srce in srce tvojega zaroda, da boš z vsem srcem in vso dušo ljubil Gospoda, svojega Boga, da boš živel. (5 Mz 30,6)

Moj Odrešenik, v tebi in s teboj lahko moji otroci in jaz najdemo svobodo za življenje v izobilju. Naj kot oče/mati svojih otrok v tem vedno napredujem. Amen.